

MAANDBLAD

NOVEMBER 2019

Verschijnt niet in juli en augustus

All quotations are made, and goods are carried subject to the terms and conditions of the last edition of
The John Cockerill Line authorised form of Bill of Lading.

DAILY EXPRESS GOODS SERVICE, LONDON-TILBURY - OSTEND.

Telegrams: "CARRIABLE, FEN, LONDON

Tel. N^{os} { City Office CENTRAL 11297
" " AVENUE 529.
Depot " AVENUE 4786.
Docks " TILBURY 140.

The John Cockerill Line.

(SOCIÉTÉ ANONYME JOHN COCKERILL, SERAING, BELGIUM.)

37 & 38, MARK LANE,

London. 28th. April 19 14.
E.C.

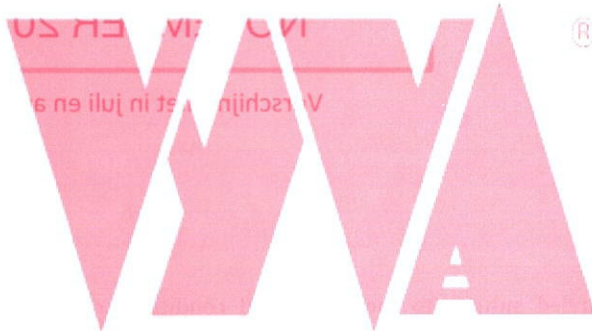
REFER TO _____ IN YOUR REPLY

DE PLATE VZW

KONINKLIJKE OOSTENDSE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING

VERKOOP HUIZEN & APPARTEMENTEN

Immobiliën

® MYRIAM VYVEY

ALFONS PIETERSLAAN 47

8400 OOSTENDE

T 059 70 37 64

M 0475 51 80 62

WWW.VYVA.BE * INFO@VYVA.BE

Briefhoofd van een handelsbrief van "The John Cockerill Line", 37-38 Mark Lane, London. Gedateerd : 28/04/1914.

De Oostende-Tilbury lijn van "The John Cockerill Line" werd in 1894 ingericht. Op deze nieuwe lijn werd gevaren met de "Rubis", de "Topaze" en de "Saphir".

De kantoren van de rederij waren te Oostende gevestigd op de Visserskaai boven het café gehouden door Oscar Cavereel op de hoek van de Visserskaai en de Sint-Paulusstraat, terwijl de schepen hun aanlegplaats hadden aan de kant van de Oude Vismijn, of "De Cirk". Met de aanleg van de nieuwe handels-dokken en de diepwaterkaai of Cockerillkaai genaamd werden de kantoren overgebracht naar een nieuw gebouw aan de Bolle en werden de aanlegplaatsen verlegd naar de Cockerillkaai.

Verdere literatuur in : Ter Cuere Bredene Jaarboek 1982. p. 89-108, foto's. John Cockerill Line N.V. / Louis Vande Castele.

De "John Cockerill Line" / Ed. Lauwers. Ostend Flash. Jrg.3, 1960, nr. 3, p.6-7.

ISSN = 1373-0762

DE PLATE

KONINKLIJKE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING (V.Z.W.)

Langestraat 69
8400 Oostende

Prijs Cultuurraad Oostende 1996.
Educatieve en permanente vormingsorganisatie.
Aangesloten bij de Oostendse cultuurraad en bij Heemkunde Vlaanderen vzw.

Statuten gepubliceerd in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van 1-2 mei 1959, nr.1931, en de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van 16 juni 2004.

Tijdschrift – Jaargang 48
Nummer : 9
Maand : NOVEMBER 2019

Lidmaatschap/jaarabonnement: € 25
Kostprijs los nummer: € 4
Bankrekening: BE81 3800 0966 6224

Bestuur

VOORZITTER	ONDERVOORZITTER	SECRETARIS	PENNINGMEESTER
Jean Pierre Falise Hendrik Serruyslaan 78 bus 19 8400 Oostende 0475 344909 – 059 708815 jp.falise@outlook.com	Ferdinand Gevaert Duinenstraat 40 8450 Bredene	Nadia Stubbe Blauwvoetstraat 7 8400 Oostende 059 800289 plate.oostende@telenet.be	Fernand Mus Salvialaan 5 8400 Oostende 0473 862107 ferre.mus@skynet.be

Bestuursleden

Adriën Barbé Nieuwpoortsestwg 82 bus 0302 8400 Oostende	Steve Barbé Vossensteert 8 8310 Brugge	Valère Prinzie Euphrosina Beernaertstraat 48 bus 3 8400 Oostende	Emile Smissaert Hendrik Serruyslaan 4 bus 0501 8400 Oostende	Johan Van Roose Kabeljauwstraat 5 8460 Oudenburg
Koenraad Verwaerde André Chocqueelstr. 1 8400 Oostende 0468 204025 Koenraad.verwaerde@telenet.be	Erebestuurslid Gilbert Vermeersch Blauwkasteelstraat 98 bus 2 8400 Oostende			

° Auteurs zijn verantwoordelijk voor de door hen geschreven stukken en weerspiegelen niet noodzakelijk de opinie van de kring. De binnengebrachte teksten zijn niet eerder gepubliceerd en dienen altijd voorzien van een duidelijke bronvermelding. Afbeeldingen, foto's en tekstovername is toegestaan na akkoord van de auteur en met verplichte bronvermelding.

° De Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate vzw verklaart zich te houden aan de regelgeving, zoals gewijzigd, van de Belgische Privacywetgeving en gegevensbescherming. De vereniging is verantwoordelijk voor de verwerking van de persoonsgegevens van hun leden. Het bijhouden van de gegevens, het doel van het verwerken, onze gedragscode en zelfregulering betreffend, de rechten van de leden inzake het opvragen, wijzigen of schrappen werden in de privacyverklaring van de kring vastgelegd en gepubliceerd in het ledentijdschrift van oktober 2018.

IN DIT NUMMER

- Blz. 221 Activiteit maand november: mevr. Rika Billiau vertelt.
- Blz. 222 Jaarlijkse music event (maaltijd en kleinkunstnamiddag).
- Blz. 223 **Andy Vermaut** "Carol Deutsch, vergeten Oostendse kunstschilder".
- Blz. 224- 227 **Norbert Hostyn** "Hedendaagse beeldende kunstenaars in Oostende".
- Blz. 228- 230 **Roger Jansoone** "Klausing-Dufait, een markante Oost. honderdjarige".
- Blz. 231- 232 **Luc François** "Oostende in de onmiddellijke Na-oorlog (1944-1958)".
- Blz. 233- 239 **John Aspeslagh** "De vier Oostendse oorlogsdagboeken en het mysterie Syvain Van Praet".
- Blz. 240 Rubriek: Stel je vraag.
- Blz. 241- 242 **Doris Klausing** "Sint-Hubrechtsbrood sie" – reeks herinneringsdoos -.

website: www.deplate.be

e-mail: plate.oostende@telenet.be

Telefoon: 059 516721

2019 - 220

Donderdag 28 november om 20.00 uur

**VAN DE “VILLA MARGUERITE” IN “LA COMMUNE LIBRE D’ASSCHENDAELE”
NAAR “RESIDENTIE RIKA” IN OOSTENDE CENTRUM.**

Over een huis in een vergeten Oostendse wijk door een lid van onze Kring: mevrouw Rika Billiau.

Mevrouw Rika Billiau (°Oostende 1943) heeft na een succesvolle loopbaan als lerares zich toegelegd op geschiedenis. Hiermee ontdekte ze de wereld van het genealogisch onderzoek. Een discipline van de geschiedkunde die zich bezighoudt met voorouderlijk onderzoek en de afstamming. Voor Billiau bleek de genealogie van de eigen voorouders een onuitputtelijke bron te zijn.

Mevrouw Rika Billiau vertelt:

Het huis in de Euphrosina Beernaertstraat 87 werd in 1905 gebouwd door mijn grootouders als atelier voor mijn grootvader. Met de 29 kamers was het van bij de aanvang opgevat om te dienen als vakantieverblijf voor toeristen tijdens de zomermaanden.

Voor ons kan het gerust familiehuis genoemd worden: Mijn moeder, tante en nonkel werden er geboren, maar ook ikzelf en mijn broer. Dank zij de gewelfde kelder was het ook een schuiloord voor de wijk tijdens de oorlog.

Doordat mijn grootouders er woonden en later ook mijn moeder opnieuw is komen wonen bleef het voor mij een vertrouwde ankerplaats, waar ik wekelijks terugkwam. Zelf ben ik er terug komen wonen in 1983.

De noodzakelijke afbraak en herbouwen van het huis was aanleiding om dieper in te gaan de geschiedenis van het huis en de wijk.

[De voordracht wordt geïllustreerd met een PowerPoint presentatie!](#)

*Zoals gewoonlijk kan er na de voordracht nagepraat worden in ons Visserscafé.
Iedereen welkom en de toegang is vrij.*

MIDDAGMAAL EN KLEINKUNSTNAMIDDAG

Zaterdag 07 december om 12.30u

Restaurant BENNY, Vlaanderenstraat 13, Oostende
(hoek Langestraat – Vlaanderenstraat).

*Onthaalreceptie vanaf 12.00u
met wachtbordje van de chef en een sprankelend glaasje Cava*

Menu:

***Kabeljauw met brunoise van groenten en appel
Madras curry saus***

xxx

***Lamskroontje met warme groentekrans
Kroketten***

xxx

Trio met zoetigheden

Koffie

Dranken zijn niet inbegrepen!

De heer Martin Vanderstraeten verzorgt de muzikale omlijsting.

*Napraten kan bij een drankje aan een democratisch prijsje in ons Estaminet
- Langestraat 69 - 8400 Oostende -*

***Reservatie door storting van 45 euro (per persoon) op rekening
van De Plate BE81 3800 0966 6224
met vermelding “maaltijd 07 december + X aantal personen”.***

*Wees snel en stort voor 28 november
– het aantal plaatsen is beperkt –*

We hopen u te mogen ontvangen op ons jaarlijkse music event

CAROL DEUTSCH,

VERGETEN 'OOSTENDSE' KUNSTSCHILDER

door **Andy Vermaut** (Diksmuide).

Donderdag 25 april had ik de grote eer en het genoegen om een buitengewone avond met spreker Etienne Van den Steen in Oostende mee te maken. Heel wat cultuurminnende mensen kwamen dan ook afgezakt naar het koninklijk museum De Plate om iets bij te leren over de Antwerps-Oostendse schilder 'Carol Deutsch', de Joodse vriend van James Ensor.

Etienne Van den Steen is niet alleen een achtenswaardige spreker, hij schreef ook een uitgebreide, veelomvattende en welverzorgde biografie over de fascinerende persoonlijkheid Carol Deutsch die in het Oostende van de jaren '30 goed bevriend raakte met James Ensor en zijn artistiek verfijnde kennissenkring. Etienne Van den Steen behandelde de centrale vraag: hoe kwam deze 'zondagsschilder' in het centrum van het culturele en de intellectuele elite van het Oostende van de jaren '30' terecht? Die vraag hield hem als biograaf-schrijver bezig en hij ging dan diepgravend en intensief op zoek naar de ware toedracht achter de figuur Carol Deutsch en doopte zijn gedocumenteerd boek met de titel: *Carol Deutsch, de Joodse vriend van James Ensor*.

Carol Deutsch zou de beschermheer zijn geweest van meerdere kunstenaars in Oostende en hen financieel hier en daar wat hebben geholpen. Deze culturele mecenas raakte hieromtrent zo nieuwsgierig en geïnteresseerd dat hij uiteindelijk kort voor zijn dertigste levensjaar zelf begon te experimenteren met het witte doek. Het duurde niet lang vooraleer hij algemeen aanvaard en erkend werd binnen de Oostendse artistieke elite van de toenmalige koningin der badsteden en zo werd hij niet meer als een zoveelste amateur aanzien. Carol Deutsch die in Oostende een bonthandel uitbaatte, liet de Oostendenaars zeker niet onberoerd en was er een kleurrijk figuur die gefascineerd was door het vrouwelijk schoon. Carol Deutsch durfde immers ook te choqueren, want één expo wordt immers als schandaaltentoonstelling omschreven en zette de stad aan zee zeer zeker in rep en roer met fraaie taferelen van welgevormde naakte vrouwen zonder franjes.

Etienne Van den Steen ging op onderzoek en bracht het levendige verhaal van de vergeten kunstschilder Carol Deutsch in een fantastische, meer dan 1 uur durende bespreking met heel wat nuttige achtergrondinformatie. Hijzelf is een opmerkelijk figuur en boeiende verteller die ons gefascineerd aan onze stoel gekluisterd hield. Het verhaal van een geëerde kunstschilder die uiteindelijk "tot achter zijn oren" verliefd wordt op de jonge Poolse achternicht van Leon Trotski. Gezien het grote leeftijdsverschil tussen de twee ontstaat hierdoor een breuk met de culturele elite van Oostende en onder meer ook met kunstschilder James Ensor, de toenmalige kunstpaus van de jaren '30. Dat weegt blijkbaar zo zwaar op Carol Deutsch dat hij uiteindelijk met een uitvlucht Oostende inruilt voor Antwerpen. Gezien de Jodenvervolging probeert hij nog het hazenpad te kiezen, maar hij raakt niet aan papieren om weg te raken uit België.

Hij kon het noodlot niet ontvluchten, hij is niet kunnen ontsnappen, werd uiteindelijk door de Duitsers gevangen genomen en via de "Jodentransporten", de "Jodentrein" gedeporteerd naar Auschwitz en Buchenwald, waarna hij stierf volgens de kampverslagen aan een zogezegde uitputtingsdood in Buchenwald. Blijkbaar was hij toen zo uitgemergeld door de slechte omstandigheden in het kamp dat hij door Duitsers koelbloedig werd geëxecuteerd.

HEDENDAAGSE BEELDENDE KUNSTENAARS IN OOSTENDE

door **Norbert HOSTYN**

412. **VAN HUMBEECK Bernard**

Mechelen, 5 februari 1888 – Oostende, 7 augustus 1965

Beeldhouwer; leerling van de Academie in Mechelen bij Boudewijn Tuerlinckx; in het Mechelse professionele loopbaan al decoratiebeeldhouwer voornamelijk in de meubelindustrie; werkte als practicien voor de beeldhouwers Ernest Wijnants en Remi Cornelis; kwam in 1946 in Oudenburg wonen (waar zijn zoon Walter een apotheek uitbaatte) en werd toen nog lesgever aan de Oostendse Kunstacademie; leerlingen: o.a. Alfons Buttiens; Decoratief beeldhouwwerk voor meubels en interieurs maar ook portretten, vissersfiguren, dierenfiguren.

Tentoonstellingen:

- 1950, Oost., Casino (=Schouwburg) (samen met Gustaaf Sorel, Maurice Boel en Jef De Brock)
- 1952, Oost., Albertschool (samen met Gustaaf Sorel)
- 1958, Oost., Albertschool (samen met Gustaaf Sorel, Pierre Verbeke, Albert Hagers en Charles Vandeveld)
- 1995, Oost., Museum voor Schone Kunsten ("De Oostendse Kunstacademie 1820-1995") (posth.)

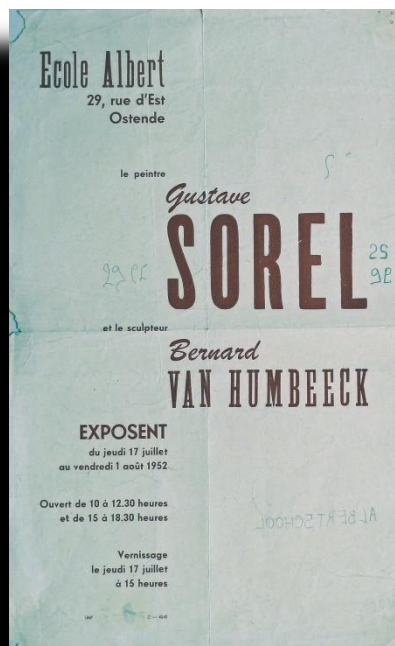
Literatuur:

N. Hostyn, Bernard Van Humbeeck, in: De Plate, 1988, p.167;

Lexicon van West-Vlaamse Beeldende kunstenaars, I, Kortrijk, 1992

N. Hostyn, Beeldend Oostende, Brugge, 1993.

Digitale bronnen en literatuur: Lemma op Nederlandstalige Wikipedia

413. **VAN HUYSE Willy**

Roeselare, 1911 - Oostende, 1993

Kunstschilder-beeldhouwer, graficus, fotograaf

Opleiding aan de academies van Roeselare en Gent (bij Geo Verbanck); vestigde zich in 1950 in Oostende en was als lesgever verbonden aan de Stedelijke Kunstacademie in Oostende (1951-1979); voornamelijk symbolische vrouwenfiguren, koppen, portretten.

Leerlingen: oa. Fernand Aneca, Karine Broux, Leon Caroën, Cyriel Deconynck, Marie-Therese Degraeve, Andrea De Wolf, Renée Henno, Gerard Holmens, Olga Merlevede, Ronald Steenacker, Gerard Stellemans, Paul Stellemans, Jan Van Gestel, Huguette Vanhoutte, Rita Vanthuyne, Marie-Paule Vermote.

Tentoonstellingen:

- 1950, Roeselare, Stadsfeestzaal
- 1950, Oostende, Schouwburg (met Anto Diez en Jan Van Campenhout)
- 1958, Oostende, Kursaal (met Nicole Lacombe)
- 1958, Middelkerke, Casino
- 1993, Aalst, Belfort
- 1995, Oostende, Museum voor Schone Kunsten (De Oostendse Kunstacademie 1820-1995)
- 1997, Oostende, Galerie De Peperbusse (groep)(posth.)
- 2000, Oostende, Museum voor Schone Kunsten (posth. nav. boekvoorstelling)

Verzamelingen:

- MU.ZEE (ex verz.. M.S.K.O) Oostende

Literatuur:

- O. Vilain, Willy Van Huyse, in Ostend-Flash, 1959.
West-Vlaanderen, mei 1957.
N. Hostyn, Museum voor Schone Kunsten Oost., Catalogus beeldhouwwerken..., Oost., 1988.
N. Hostyn, Beeldend Oostende, Brugge, 1993.
Lexicon van Westvlaamse beeldende kunstenaars, 3, Kortrijk, 1994.
M. De Bruyne, Willy Vanhuyse, Kunstenaar met puntbeitel, penseel en pen, Oostende, 2000.
Engelen-Marx, Beeldhouwkunst in België vanaf 1830, 3 dln., Brussel, 2002.
Digitale bronnen en literatuur: Lemma op Nederlandstalige Wikipedia

Iconografie:

- SAOBB (nu BBKE): M010664, M001463
heel wat foto's in bovenvermeld boek van M. De Bruyne

414. **VAN ISEGHEM Guy**

Kunstschilder
Oostende, 1905 – ?, na 1969
Leerling Sint-Lucasinstituut

415. **VAN KEER Liliane**

Eén van de geportretteerde kunstenaressen uit het tentoonstellingsproject Fotografen/Kunstenaars (Nieuwe Galerijen, maart 2017)

416. **VANLEENE Frans**

Amateurkunstschilder
Deelname 7de Biënnale voor amateurschilders te Oostende 1989 (Org. Tevewest-Ebes) met: "Bloemen met mand", "Chinese dame met levensboom" en "Slot met kloosterkapel"
Woonde in 1989: Ganzestraat 8

417. **VAN LIERDE Nadine**

Ukkel, 1941
Kunstschilderes; leerlinge van de Academies van Brugge, Brussel en Gent (bij Jan Burssens); docente aan de Koninklijke Kunstacademie in Gent (1979-2001)(gaf er les aan o.m. Wim Delvoye); was in de jaren '70 ook een tijd docente aan de Oostendse Kunstacademie; Prijs De Leu, 1963, Godecharleprijs, 1967; Prijs Stad Knokke (vermelding), 1967, Prijs Jeune Peinture Belge, vermelding in 1965, 1967 en 1969; brons in de Europaprijs voor Schilderkunst van de Stad Oostende 1966, 1969, 1971 en 1973; nam in 1965 deel aan de "Promenade-expositie Petit Paris tot Hennepstraat". Vroeg werk leunde aan bij de pop-art, abstract werk en neofiguratief rond bepaalde thema's als bijv. Afrikaanse maskers, waaiers...; deelname 5de Salon van Oostendse Kunstenaars (2005, Feest- en Kultuurpaleis); woonde tot 1966 in Bredene, dan Sint-Paulusstraat 84, daarna Aartshertoginnestraat 27; had in Oostende haar atelier in de Ieperstraat 21a; verhuisde naar het Gentse.

Tentoonstellingen: (enkel deze in Oostende staan opgesomd) :

- 1962, Oostende, Galerie Houwen
- 1965, Oostende, Galerie Mercator
- 1968, Oostende, Museum voor Schone Kunsten

- 1970, Oostende, Galerie Ter Streep
- 1977, Oostende, Galerie De Cirkel
- 1978, Oostende, Boekhandel Corman
- 1985, Oostende, Galerie JL
- 1986, Oostende, Museum voor Schone Kunsten
- 1990, Oostende, Galerie Dialoog
- 1995, Oostende, Museum voor Schone Kunsten (De Oostendse Kunstacademie 1820-1995)
- 1997, Oostende, Galerie Litera-Este

Verzamelingen:

- Brussel, Prentenkabinet
- Deinze, Museum van Deinze en de Leiestreek
- Oostende, MU.ZEE (EX VERZ. M.S.K.O)
- Oostende, P.M.M.K.
- Verz. Belgische Staat
- Nationale Bank van België
- Belfius (ex-Dexia)

Literatuur:

Lexicon van Westvlaamse beeldende kunstenaars, 2, Kortrijk, 1993.
 N. Hostyn, Beeldend Oostende, Brugge, 1993.
 V. Van Doorne, Musea van Deinze en de Leiestreek, Deinze, 2001.
 (J. De Geest), Nadine Van Lierde. Schilderijen 1965-2005, Gent, 2005.

Iconografie:

SAOBB (nu BBKE) : M005060, M009063, M009066, M009054, M009058
 Portretfoto in monografie uit 2005.

EUROPAPRIJS VOOR SCHILDERKUNST VAN DE STAD OOSTENDE

Wedstrijd open voor kunstenaars uit Europese landen lid van de "Raad van Europa" (leeftijdsvork voor deelname én welke landen konden deelnemen varieerden in de loop der tijd). Er waren 17 edities : 1962, 1964, 1966, 1969, 1971, 1973, 1976, 1978, 1980, 1982, 1984, 1986, 1988, 1990, 1993, 1996 en de laatste in 2000. Uit de vele honderden inzendingen selecteerde een steeds wisselende internationale jury werken voor de tentoonstelling en uit die selectie kwam een laureaat en een aantal gouden en zilveren medailles. Vanaf 1993 werd met preselectie (op basis van ingestuurd beeldmateriaal) gewerkt. Aanvankelijk fungeerden de Venetiaanse Gaanderijen als depot, later (1982) de ex-S.E.O. in de Romestraat, dan (1984) de Kazerne Bootsman Jonsen en tenslotte (1993) Duin en Zee. De tentoonstellingen gingen aanvankelijk door in het Kursaal (1962-1982 met uitz. van 1976), dan in het Museum voor Schone Kunsten (1976, 1984, 1986, 1993, 1996, 2000) en ook eens in het PMMK (1988).

De laureaat kreeg een fikse geldprijs maar was reglementair verplicht het geprimeerde werk aan de Stad (Museum voor Schone Kunsten) af te staan.

Oostendse kunstenaars die één of meerdere selecties haalden waren : Andy Allemeersch (N° 4), Micheline Beddeleem (N° 12), Herman Bellaert (N° 13), Erwin Cattoor (in voorbereiding voor reeks II), Michel De Roeck (N° 83), Roland Devolder (N° 86), Charles Drybergh (in voorbereiding voor reeks II), Pauwel Kennes (N° 124), Jean-Pierre Maes (N° 171), Lucienne Porta (N° 241), Thierry Saey (N° 271), William Sweetlove (laureaat 1984) (N° 316), Nadine Van Lierde (N° 417), Dominique Vertenten (N° 487), Pierre-Paul Voeten (N° 495), Joseph Willaert (N° 513).

Van elke editie bestaat een catalogus.

Tot en met de editie 1993 beschreven en geïllustreerd in "Beeldend Oostende" van N. Hostyn (blz. 132-140).

De formule was misschien oubollig geworden, maar mits een fris concept had de "Europaprijs" zeker kunnen doorgroeien tot een écht belangrijk Europees biënnale of triënnale evenement.

418. VAN LOO Marc

Oostende, 1953

graficus; opleiding aan de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten in Mechelen en aan het RHOK in Brussel;

Fantasierijke, figuratieve etsen.

Albums met grafiek oa. "Spelen en hindernissen", "Welkom in het bos van heden"

Tentoonstellingen :

-1974, Oostende, Galerie Hautman (groepstentoonstelling)

-2005, Oostende, Feest- en Kultuurpaleis : deelname 5de Salon van Oostendse Kunstenaars

Verzamelingen:

-Verzameling Vlaamse Gemeenschap

-Oostende, Mu.ZEE (ex M.S.K.)

Literatuur:

N. Hostyn, Beeldend Oostende, Brugge, 1993.

Lexicon van Westvlaamse beeldende kunstenaars, 3, Kortrijk, 1994.

419. VAN MIEGHEM Francine

Oostende, 1930

Beeldhouwster; studies aan de Kunstacademie Oostende (bij Maurice Boel; 1948-1952) en aan de Ter Kamerenabdij (bij Pierre Caillie en Paul Delvaux); werd leerlinge en model bij en van Georges Grard die ze later huwde; werd in 1984 docente keramiek aan de Westhoekacademie; stichtte in 1994 de "Stichting Georges Grard".

Woont in St. Idesbald.

Literatuur:

Westvlaamse Willemsfondskunstenaars stellen ten toon (tentoonstellingscat.), Oostende (Casino-Kursaal), 1983.

Lexicon van Westvlaamse beeldende kunstenaars, 5, Brugge, 1996.

IX° Triënnale van de beeldhouwkunst (tentoonstellingscat.), Antwerpen (Campo & Campo), 2004.

Engelen-Marx, Beeldhouwkunst in België vanaf 1830, 3 dln., Brussel (Alg. Rijksarchief), 2002

WESTHOEKACADEMIE

Kunstacademie in Koksijde (Veurnelaan 109). Beeldend kunstonderwijs voor kinderen, jongeren en volwassenen. Mettertijd uitgebouwd met filialen in Alveringem, De Panne, Nieuwpoort en Veurne.

Docenten met een link naar Oostende waren Francine Van Mieghem (N° 419) en Koen Westerduin (N° 510; in voorbereiding).

Leerlingen met een Oostendse link : Linda Molleman (N° 202) en Nathalie Goderis (in voorbereiding voor reeks II)

420. VAN NIMWEGEN-VAN EMPEL Han

°1948

kunstschilder met atelier in Oostende

deelname aan "Buren bij Kunstenaars" 2017

Tentoonstellingen:

-2012, Oostende, De Boeie

421. VAN NIMWEGEN John

°1947

kunstschilder met atelier in Oostende

deelname aan "Buren bij Kunstenaars" 2017

Tentoonstellingen:

-2012, Oostende, De Boeie

(Vervolgt).

Klausing-Dufait, een markante Oostendse honderdjarige

door Roger Jansoone.

SUZY WORDT 100!

Deze hippe honderdjarige nodigt jullie uit om deze feestelijke gebeurtenis samen te vieren met een etentje.

Geboren op 4 juni 1919 als Suzanna Dufait te Oostende. Als mevrouw Klausing, Suusje, moeder, schoonmoeder, oma en overgrootmoeder volgde zij een eeuw evolutie op de voet. Van de eerste beha's, de koffiezak en de WO II tot de telefoon, de microgolf, de klimaatmensen en het oprolbare TV scherm!

- Vanaf 11.30u op 2 juni 2019.
- Locatie: Koninginnenhof, Platanendreef 1, 8400 Oostende.
- Graag bevestiging voor 10 mei op doris.klausing8@gmail.com
tel: 059 701506
of liefst via SMS op 0471 725940.
- Vrijblijvend: een centje, liefst geen bloemen of planten.

In Oostende werd op 2 juni ll. een markante honderdjarige (alhier geboren op 4 juni 1919) passend en uitbundig gevierd en eigenlijk ook enigszins gehuldigd, namelijk Suzy Dufait, weduwe van de alom (nu nog steeds) bekende maritieme heemkundige Jef Klausing, ... ik zeg "eigenlijk" omdat ook nu nog het eerder ongewoon is dat de levenspartner van een B.V. betrokken wordt in een huldiging die hangt (of blijft hangen) rond het aureool van de echtgenoot. Het klinkt als een cliché maar dat er achter iedere grote man een sterke vrouw staat, daarin schuilt wel een vaststaande waarheid. Het professioneel welslagen van die man is dan ook ontegensprekelijk deels tot stand gekomen dankzij die vrouw. Hoewel het hedendaags rollenpatroon en de "moderne" taakverdeling tussen man en vrouw binnen het gezin, zich thans hiertoe niet meer zo goed leent. Meer nog, nu begint men veeleer op te kijken naar vrouwen die zich zelfstandig weten op te werken en zichzelf in de kijker plaatsen, met weinig of geen steun van een man of van wie dan ook, zelfs in wat nog steeds grotendeels een mannenmaatschappij lijkt te zijn. Maar destijds had je de man als kostwinner en gezinshoofd en de vrouw als "moeder aan de haard" ... en (veelal onuitgesproken en zelfs verzwegen) tevens als steun en toeverlaat van haar man, vooral in pijnlijke en moeilijke momenten of omstandigheden. Het is uiteraard in die maatschappelijke context dat de rol en betekenis van een gehuwde vrouw van toen moet gezien worden, en niet doorheen een hedendaagse bril. Het is nogal vanzelfsprekend dat in dergelijke omstandigheden slechts weinig vrouwen de kans kregen om vanuit die achtergrond zich enigszins te doen opmerken. Toch is Suzy Dufait erin geslaagd om tijdens een uitzonderlijk lang leven naar voor te treden vanuit die "silent majority", waarbij niet die vele jaren van doorslaggevend belang waren maar wel haar eigen wilskracht en persoonlijkheid.

Al heel vroeg kwam Jef Klausing in contact met interessante personen, vooral kunstenaars, auteurs, musici, acteurs en andere "cultuurdragers". Na de sombere episode van oorlog en bezetting en zijn

naoorlogse naweeën ontstond in deze kringen al spoedig een nieuwe vorm van cultuurleven met andere accenten en thema's, die geen breuk betekenden met het rijk artistiek verleden maar eerder een aanvulling en een vernieuwde inhoud en omkleding. Een andere Oostendenaar, de acteur en toneelregisseur Remi Ponjaert, heeft toen eveneens een dergelijke "metamorfose" ondergaan. Al die contacten, ontmoetingen en ervaringen moeten voor Jef de inspiratiebron geweest zijn voor zijn belangstelling voor heemkunde, volkskunde en lokale geschiedenis (wat later o.a. tot uiting kwam via zijn bijdragen in "De Plate"). Er is toen ongetwijfeld een culturele "kruisbestuiving" ontstaan die nadien in de culturele wereld tal van grote namen heeft voortgebracht. Suzy heeft dat allemaal van nabij meegemaakt, ofschoon veelal indirect want Jef was een "Einzelgänger" die zich liefst strikt persoonlijk concentreerde op zijn eigen activiteiten. Maar er kwamen daar uiteraard nogal wat bezoekers over de vloer en op die manier ging voor Suzy een culturele wereld open die veel andere vrouwen haar hadden kunnen benijden. Want ook cultuur was destijds nog steeds vooral een mannenzaak, alleen al omwille van het feit dat een fatsoenlijke dame eigenlijk niet goed thuishoorde in artistieke kringen.

Na de oorlog moest Jef allereerst uitzien naar een broodwinning, maar in die mistroostige naoorlogse periode met veel structurele werkloosheid kon je eindeloos zoeken en solliciteren vooraleer ook maar iets te vinden. Gelukkig kreeg hij een betrekking aangeboden als secretaris van de Rederscentrale. Deze sloot perfect aan bij de kennis en ervaring die hij tijdens de bezetting had verworven in de zeevisserij. Maar hij kwam daar al vlug in aanvaring met de onberekenbare Pros Vandenberghie die op zijn manier begonnen was met het uitbouwen van een eigen mini-imperium in de zeevisserijsector en aanverwante bedrijven. Hij verliet de Rederscentrale toen hij kon in dienst treden als coöperant bij de "Fisheries Department" van de F.A.O. (Food and Agriculture Organisation) van de UNO. Hij zou er blijven tot zijn pensionering en had er zijn ware roeping gevonden als verantwoordelijke voor een aantal visserijprojecten in diverse Derde Wereld landen.

Toen zelf ik als ondervoorzitter van FAO/COFI een tijdje actief was op het hoofdkwartier in Rome, vernam ik daar een en ander over de opmerkelijke verwezenlijkingen van Jef Klausing in het kader van de multilaterale visserijontwikkelingssamenwerking. Het viel mij daarbij op dat hij vrijwel de enige externe coöperant was die "op het terrein" vergezeld was door zijn echtgenote. Dat was nogal begrijpelijk want moeder de vrouw bleef meestal achter in eigen land omwille van de kinderen en vaak ook uit vrees voor tropische ziekten. Maar in de mate van het mogelijke ging Suzy mee naar die verre exotische landen. Zij was er niet zozeer de spreekwoordelijke sterke vrouw achter haar man ... doch veeleer naast haar man. Sociologisch onderzoek heeft uitgewezen dat vrouwen doorgaans beter zijn in emotionele intelligentie en in sociale interacties. Welnu, het zijn precies die bijzondere eigenschappen die voor het welslagen van ontwikkelingssamenwerking van beslissend belang zijn. Wellicht dan ook de voornaamste reden (nl. het ontbreken van het vrouwelijk element) waarom van heel die "samenwerking" (vooral "technisch") tot dusver niet veel in huis is gekomen. Het bewijs wordt hiertoe geleverd door het beangstigend feit dat in toenemende mate heel Afrika en een deel van Azië alle mogelijke middelen aanwendt om binnen te dringen in de "vesting" Europa, duidelijk gedreven door armoede en een uitzichtloos bestaan. Kennelijk hebben wij al die jaren gewoon water naar de zee gedragen.

Zo kwam Suzy terecht in Marokko, Madagaskar, Zuidoost Azië en waar nog allemaal? Wat betreft de inlandse bevolking had zij uiteraard vooral oog voor de positie van de vrouw die zeker niet benijdenswaardig was (en het nu nog steeds niet is). Zij besepte wel dat zij (of wie dan ook) daaraan collectief en structureel niets kon veranderen maar trachtte toch in individuele gevallen een helpende hand toe te reiken. In Maleisië ontmoetten zij Karel Michielsen (in Oostende Hoofdinspecteur-Directeur van de Zeevisserijdienst) die daar tijdelijk de leiding had van een Belgisch visserijproject, en dat was het begin van een langdurige vriendschap die slechts definitief zou eindigen bij het overlijden van Karel Michielsen in 2018 (die toen ook al goed op weg was naar het magisch getal HONDERD, maar het heeft niet mogen zijn). Allengs is zij in die totaal andere en internationale wereld ontgroeid aan het enge keurslijf van een naoorlogse provinciestad in een klein land en is zij een wereldburger "avant la lettre" geworden. Daardoor kon zij veel relativeren en kon zij zich ook met het grootste gemak in alle kringen en middens bewegen. Waarbij ze nooit op haar mondje gevallen was en af en toe met een kwinkslag of een rake mop de lachers aan haar kant kreeg. Trouwens nu nog altijd.

In haar appartement in de Koninginnelaan is zij omgeven door allerlei “souvenirs” die herinneren aan hun verblijf in al die verre landen. Met veel genoegen stelt zij vast dat haar dochter Doris (intussen een bekend auteur geworden van vissersverhalen) als publicist duidelijk “een aardje naar haar vaartje” blijkt te zijn, zij het wel op een iets latere leeftijd na een druk leven als handelaar en als moeder van een groot gezin. Zij is het ook die, samen met haar zussen, de viering rond de honderdjarige heeft georganiseerd. In de uitnodiging voor de feestviering wordt Suzy omschreven als “een hippe honderdjarige”. Dat is zeker niet overdreven want zij was steeds mee met haar tijd en heeft het nadien nooit afgezworen. Ten tijde van de “flower power beweging” in de jaren zestig was zij weliswaar veelal in het buitenland maar dat heeft haar niet belet om zich op haar manier “hip” te voelen, en dat zelfs nog tot vandaag (“with a flower in your hair”). Inderdaad nog steeds een knappe, sportieve, gecultiveerde en goed gehumeurde verschijning die eigenlijk stukken jonger lijkt dan ze werkelijk is. Wij kunnen en willen er niet omheen kijken dat zij nu de kaap van 100 heeft overschreden en dat zij bijgevolg op die gezegende leeftijd waarschijnlijk niet zoveel jaren meer voor de boeg heeft (tenzij in het voetspoor van vadertje Methusalem, en bij Suzy weet je nooit!), maar niettemin durven wij hier besluiten met een welgemeend “Ad multos annos!” hopelijk nog veel jaren in ons midden en in haar geliefde Oostende.

LIDGELD 2020

De lidmaatschapsbijdrage bij de Koninklijke Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring ‘De Plate’ blijft ook dit jaar op € 25!

Gelieve de lidmaatschapsbijdrage uiterlijk te storten vóór 31 december 2019. Om administratieve rompslomp te vermijden worden stortingen vanaf 01 maart 2020 beschouwd als bijdrage voor het lidmaatschap 2021. Derhalve worden de tijdschriften van 2020 niet meer nagestuurd!

Jean Pierre Falise,
Voorzitter

Nadia Stubbe,
Secretaris

Fernand Mus,
Penningmeester

*'t Ostends café serveert
lekkere biertjes
met een zeer
uitgebreid assortiment
Noordzee delicatessen!*

Visserskaai 29-30
Oostende
0489/ 981 331

Gesloten op maandag en dinsdag, behalve tijdens schoolvakanties

**Specialiteit:
verse vis!**

**... met de lekkerste frietjes
van Oostende**

Gesloten op maandag

OOSTENDE IN DE ONMIDDELLIJKE NA-ORLOG (1944-1958)

Bespreking van: Vernieling en wederopbouw – Oostende, 1944-1958
Oostende, Dienst Cultuur, 2019, 191 p.

Door **Luc François**

Het is een bekend gegeven dat de stad Oostende tijdens de tweede wereldoorlog veel schade heeft geleden en wel – verhoudingsgewijze – meer dan enige andere stad in het land. De verklaring is te vinden in de bombardementen van mei 1940, maar ook in de operaties die plaats grepen naar aanleiding van de bevrijding in 1944.

Veel minder bekend is de planmatige aanpak om de wederopbouw van Oostende vlot en in erg moderne stijl te laten verlopen. Reeds tijdens de tweede wereldoorlog werden daarvoor plannen gemaakt en geconcretiseerd. Het gevolg was dat er na de bevrijding snel werk van kon worden gemaakt. Redenen genoeg dus om 75 jaar na de bevrijding de zomertentoonstelling in de Venetiaanse Gaanderijen daaraan te wijden. Als gevolg van het succes van werd die tentoonstelling tot begin november 2019 verlengd.

Dit evenement ging gepaard met de uitgave van een boek, dat veel meer is geworden dan een catalogus die de tentoonstelling begeleidt. Dit is een op zich staande publicatie, die zorgt voor een blijvende herinnering aan de tentoonstelling enerzijds, maar die ook geldt als een blijvende aanwinst voor dit facet van de Oostendse geschiedenis.

Curator Marc Dubois en zijn zes medewerkers kaderen de wederopbouw van Oostende duidelijk in het alles omvattend plan om van de Koningin der Badsteden een architecturaal vooruitstrevende parel te maken. Ze besteden ook aandacht aan de internationale tendensen, aan de concrete lokale politieke context en aan de rol van de lokale politici bij de uitvoering.

In de tentoonstelling en het boek schetsen de samenstellers de situatie in 1940 en geven ze daarnaast veel aandacht aan de in 1944-1958 gerealiseerde gebouwen. Het Kursaal, het Stadhuis, de Post, de Hippodroom, het Feest- en Cultuurpaleis, de Vismijn, de Koninklijke Villa, het hoofdgebouw van SEO, het Stedelijk Technisch Instituut en het klooster Zonnelyd krijgen terecht hun plaats. Het is pas door het bijeenbrengen van die gebouwen dat het de lezer duidelijk wordt hoeveel van dit alles nog is over gebleven. Naast die gebouwen besteden de auteurs ook aandacht aan monumenten, muurschilderijen en aankleding van cinema's die in die periode werden gerealiseerd. Ook de nieuwbouw voor de bevolking (waaronder sociale huisvesting) en de toeristen (zeedijk: evolutie van hotels naar appartementen) krijgt een plaats. De 'uitsmijter' is het paviljoen van Oostende op de wereltentoonstelling van 1958.

De auteurs komen allen zeer beslagen op het ijs. Marc Dubois, Erwin Mahieu en Norbert Hostyn nemen ruim 80 % van de teksten voor hun rekening, maar dit doet uiteraard niets af van de waarde van de bijdragen van Pieter Uyttenhove, Marc Felix, Iwan Strauven en Zsuzsanna Böröcz.

Het werk is heel verzorgd uitgegeven, met knappe en heldere teksten en een mooi evenwicht tussen tekst en beeld. De vele goed uitgekozen zwart-wit foto's zorgen voor een meerwaarde en door de wijze van afwerking voor een goed gekozen sfeerbeeld.

Het mag duidelijk zijn dat ik een grote waardering voor deze tentoonstelling en publicatie heb. Bij de lectuur viel me vooral de ietwat andere benadering van het Feest- en Cultuurpaleis op. In deze bijdrage ligt de klemtoon nogal op de gebreken en op het verouderde concept. Dat lijkt me terecht, maar ik neem aan dat er voor meerdere van die gebouwen achter de schermen wel wat aan te merken is of was, maar alleen voor het Feest- en Cultuurpaleis wordt dit zo uitvoerig beschreven. Ik denk bv. aan de opmerking dat dit gebouw voor mensen met een fysieke beperking moeilijk toegankelijk was. Maar was dit niet ook voor andere gebouwen (de Grote Post destijds) het geval? Nu lijkt het een beetje dat het gebouw omwille van zijn niet zo modernistische aanpak met alle zonden Israëls wordt overladen.

Zoals het bij elke goede publicatie past, roept ook deze vragen voor verder onderzoek op. Deze vallen uiteraard buiten het bestek van dit boek, maar verdienen daarom niet minder aandacht. Ik denk daarbij aan de grote activiteit voor het bouwen van privéwoningen; aan het herstel van de oorlogsschade aan bestaande gebouwen ("het duizendste huis" in de Verenigingstraat) en aan het hernemen van de verdere westwaartse expansie van de stad die door de oorlogsjaren was stilgevallen.

Purus Garnalen
Vlaamse grijze garnalen zonder bewaarmiddelen, gepeld en ongepeld
 Garnaalkroketteren | Belgische hangcultuurmosselen uit volle zee
Dagelijkse aanvoer van verse vis
 Breviscp bvba
 Vismijnlaan 19-21 Oostende
 Bestellingen: Monique 059/27.67.01

De vier Oostendse oorlogsdagboeken en het mysterie Sylvain Van Praet

door John Aspeslagh.

De voorbije vier jaar werd zowat overal de Eerste Wereldoorlog herdacht. Oorlogsdagboeken werden van onder het stof gehaald en (her-) gepubliceerd. Jammer genoeg was dit niet het geval voor de Oostendse kroniekschrijvers die nochtans, gezien de specifieke ligging van de stad binnen het operatiegebied, een heel apart relaas op papier hadden gezet.

Vier jaar onder de klauwen der duitsche barbaren is de niet mis te verstane titel van het chronologisch ingedeeld oorlogsdagboek dat gemeenteraadslid en dagbladuitgever Aimé Smissaert¹ publiceerde in *De Duinengalm*. De eerste aflevering verscheen in het nummer van 1 december 1919 en de laatste – 17 november 1915, de 399ste oorlogsdag – in *De Duinengalm* van 24 december 1922. In de digitale GOD-collectie² zijn er in totaal 163 afleveringen beschikbaar. De Oostendse Bibliotheek Kris Lambert en het Iepers Flanders Fields Museum bezitten fotokopieën van de 26 afleveringen³ die daarop volgen. Er zijn twee hiaten: één van iets meer dan een jaar voor de periode van half september 1916 tot half oktober 1917 en een tweede hiaat voor de laatste oorlogsweken, van eind april tot aan de bevrijding van Oostende op 17 oktober 1918. *De Plate* publiceerde in zestig afleveringen⁴ de gebeurtenissen van de eerste oorlogsmaanden.

Oostende onder de Duitse bezetting werd gepubliceerd door het duo Alphonse Elleboudt, gemeenteraadslid en uitgever van *De Zeewacht*, en Gustaaf Lefèvre⁵. Hun dagboek is thematisch opgebouwd en behandelt ook uitvoerig de eerste oorlogsweken (augustus – half oktober 1914) waarover we niets vinden in de andere oorlogsdagboeken. *De Zeewacht* van 4 januari 1919 kondigde de publicatie in de vorm van uitknipbare afleveringen aan maar de eerste aflevering verscheen pas een klein jaar later, op 13 december 1919, en ongeveer gelijktijdig met de eerste aflevering van het dagboek van Smissaert in de concurrerende krant *De Duinengalm*. De volledige reeks afleveringen van *Oostende onder de Duitse bezetting* werd later gebundeld (570 bladzijden) en zonder vermelding van datum gedrukt bij *Unitas*, de huisdrukkerij van *De Zeewacht*.

Men is lang in de overtuiging geweest dat dit de enige twee Oostendse oorlogsdagboeken waren. Op het einde van de vorige eeuw echter doken ongeveer gelijktijdig twee nieuwe dagboeken op: het volumineus onuitgegeven dagboek *The occupation of Ostend by the Germans* toegeschreven aan Sylvain Van Praet en de *Herinneringen uit den Oorlog* bewaard in een notaboekje van tramconducteur Charles Castelein. Stadsarchivaris C. Vermaut verzorgde de uitgave van de summiere notities van Charles Castelein onder de titel *Het Oostendse oorlogsdagboek van Charles Castelein 1914-1918*⁶.

Een Oostendse stadsambtenaar – is het de Sylvain Van Praet wiens handtekening voorkomt onderaan het typoscript? – hield een in het Engels gesteld dagboek bij onder de titel *The occupation of Ostend by the Germans*. Rond dit onuitgegeven dagboek en zijn auteur blijven er tot op heden heel wat onduidelijkheden. Walter Thys⁷ ontdekte het dagboek al in de jaren 1950 toen hij in de Verenigde Staten studeerde en in 1994 nam hij de draad terug op. De bijdrage die hij toen hierover publiceerde is bij ons weten het eerste en tot nu toe enig onderzoek gewijd aan dit dagboek. Thys betwijfelt of stadsambtenaar Sylvain Van Praet wel de auteur is. En als het Van Praet is, waarom verkoos hij om zijn dagboek in het Engels⁸ te schrijven? Was zijn Engels toereikend? Voormalige medewerkers van Van Praet in het stadhuis hadden hun twijfels over het handschrift. Thys kon in de onmiddellijke omgeving van Van Praet ook niemand vinden die van dit dagboek op de hoogte was. En daar stopt het mysterie niet. In de bibliotheek⁹ van de Amerikaanse Yale universiteit ontbreken gegevens over hoe en wanneer het document er terecht kwam, wat toch hoogst eigenaardig is voor een gerenommeerde bibliotheek als die van Yale. In de catalogus wordt Van Praet omschreven als "*a member of the Ostend (Belgium) city government*", wat helemaal niet klopt¹⁰. En ook het verhaal dat Van Praet zijn dagboek verborg "*in a hole in the wall of the Maison Communaal*", wordt door Thys als ongeloofwaardig afgedaan.

Ondertussen verzorgden we de volledige Nederlandse vertaling¹¹ van het typoscript dat ongeveer 468 in quarto folio's omvat. Een twintigtal zijn verloren gegaan. Het verloren gegane stuk konden we reconstrueren aan de hand van het manuscript dat samen met de getypte versie in Yale wordt bewaard. Het dagboek bestrijkt dag na dag vier jaar Duitse bezetting, van 14 oktober 1914 tot 17 oktober 1918¹².

Egied Strubbe¹³ maakt een onderscheid tussen soldatendagboeken¹⁴, bezettingsdagboeken en oorlogsdagboeken¹⁵. De dagboeken van Castelein, Smisjaert en Van Praet behoren tot de tweede categorie. Dat van Elleboudt-Lefèvre omvat het hele oorlogsgebeuren en is dus een "oorlogsdagboek" in de strikte betekenis van het woord.

Strubbe merkt op dat weinige van die dagboeken in hun oorspronkelijke versie zijn bewaard, vooral de notities genomen op het moment dat de gebeurtenissen zich voordeden en geschreven met de emoties van het ogenblik. De meeste dagboeken werden na de oorlog zowel in taal en stijl als naar inhoud herschreven. Bepaalde feiten of gebeurtenissen werden weleens weggelaten, sommige werden anders ingekleurd. De auteur kende nu immers de afloop en de ware toedracht ervan en paste zijn tekst aan in het vooruitzicht van publicatie, hield rekening met de stemming onder de bevolking (bv. revanchisme) en ook wel eens met de verwachtingen van de lezers.

In het licht van het voorgaande kunnen we stellen dat het dagboek van Charles Castelein het enige is dat achteraf nooit werd herwerkt omdat de notities niet bedoeld waren om te worden uitgegeven. Alphonse Elleboudt en Gustaaf Lefèvre hebben de oorspronkelijke chronologische notities - waarvan we restanten vonden in *De Zeewacht* jaargang 1919 en de nummers van 10 en 16 augustus 1935 - na de oorlog thematisch geordend tot een vlotlezend geheel. Ook Aimé Smisjaert "*kreeg de bijstand van enkele toegewijde medewerkers en informanten [...] De teksten zijn dus in ruime mate gezamenlijk werk, maar dan wel onder supervisie en onder eindredactie van Aimé Smisjaert zelf*"¹⁶. Waarschijnlijk liet Van Praet zijn manuscript na de oorlog typen. We merken minimale verschillen tussen het manuscript en het typoscript. Aantekeningen in manuscript wijzen erop dat het als grondtekst diende voor het uittypen. Misschien was het ook al een verwerking van eerdere notities? Walter Thys stelt dat "*Van Praet in de tijd vooruit gaat met personages en toestanden zonder zelf te weten wat er zal volgen*". Waarschijnlijk weet hij het wel, maar doet hij alsof en respecteert zijn oorspronkelijke notities zoveel mogelijk naar vorm en inhoud¹⁷. Het typoscript eindigt met een *Nawoord* met algemene beschouwingen over de voorbije oorlog. Dit stuk ontbreekt in het manuscript.

Het Oostendse oorlogsdagboek waar het meest naar verwezen wordt, is dat van Elleboudt en Lefèvre. Het is trouwens het enige dat na de oorlog in boekvorm werd uitgegeven. Het feit dat de auteurs een duo vormden, ouder waren dan Van Praet, journalistieke ervaring hadden, toegang tot allerlei bronnen en een groter schrijf- en verteltalent, spreken volgens Walter Thys in hun voordeel. Het dagboek van Van Praet echter is "sec" gesteld, in eenvoudig gesproken Engels dat duidelijk niet de moedertaal van de auteur is, met als gevolg heel wat slordigheden, oneigenlijk en zelfs foutief taalgebruik. Maar Van Praet was wel een stadsbeambte waardoor hij als getuige een bevoorrechte positie bekleedde. In het stadhuis kon hij de gebeurtenissen van heel nabij volgen en de beleidsbeslissingen van het stadsbestuur uit eerste bron vernemen. Hij kan zelfs nauw betrokken zijn geweest bij de uitvoering. Zijn verhaal is bovendien erg empathisch. Hij deelt het lot van de Oostendse bevolking die gevangen zit in eigen stad maar hij is ook gevoelig voor het lijden van de gewone Duitse soldaat. Hij is echter genadeloos voor het Duits establishment en militarisme: het zijn "Hunnen" die België leegplunderen en de bevolking uithongeren. Hij is ook onverbiddelijk voor de landgenoten die meeheulen met de vijand, nl. de activisten.

Voor de periode van 1914 t/m 1917 nam Van Praet de Franse versie van de aangeplakte berichten ("*placards*") van de Kommandantur en het stadsbestuur systematisch over en dit zowel in het manuscript als in het typoscript. In dit geval dus geen omzetting naar het Engels¹⁸. Voor ons bevatten die berichten echter geen nieuwe informatie. Ze zijn bovendien praktisch allemaal terug te vinden in de oorlogsdagboeken van Elleboudt-Lefèvre en/of Smisjaert en/of in de collectie uitgegeven door de drukkerij De Vriese¹⁹. Van Praet gebruikt ook de Franse straatbenamingen.

Stadsbeambte én kroniekschrijver?

De stadsbeambte Sylvain Van Praet

Deze biografie is samengesteld uit gegevens van het persoonlijk dossier²⁰ van Van Praet bij de stadsadministratie, uit vermeldingen in de *Bulletin Communal / Gemeentebled*²¹ en uit berichten in de lokale pers²².

Sylvain Van Praet werd geboren in Oostende op 26 oktober 1889²³. Op 1 februari 1908 trad hij in dienst van de stad en op 1 januari daaropvolgend werd hij definitief benoemd als "expéditionnaire", wat betekent dat hij instond voor het kopiëren (toen nog overschrijven!) en het verzenden van documenten. In 1912 volgde zijn bevordering tot "commis" (klerk). "In 1914-18 ben ik [in Oostende] gebleven", lezen we in een verklaring uit 1940. In november 1919 overleed zijn vader Victor. Rouwadres: Antwerpenstraat 18. Van 1920 tot 1930 was Sylvain bijkomend aangesteld als "sténographe de l'administration communale", waarvoor hij een jaarlijkse vaste vergoeding van 1000 BEF kreeg. In die hoedanigheid woonde hij de vergaderingen van het schepencollege en de gemeenteraad bij. Tussen 1920 en 1925 wordt hij vermeld als lesgever stenografie van cursussen ingericht door het Van Nestegenootschap. Ondertussen was hij op 25 maart 1920 in het huwelijk getreden met Julienne Bourgoignie (1892 - 1980) die als dactylo werkte op het stadssecretariaat. In januari 1923 werd hun zoon Fernand geboren. Op 1 januari 1926 volgt zijn aanstelling als onderbureauchef. Vanaf die datum tot aan zijn pensionering zal regelmatig op hem een beroep worden gedaan om de stadssecretaris te vervangen. Op 1 januari 1928 wordt hij bureeloverste. Tijdens de ziekte en na het overlijden van stadssecretaris Hippoliet Vermeire werd hij opnieuw dienstdoende stadssecretaris en in 1933 kandideerde hij samen met dertien anderen voor de definitieve aanstelling in dat ambt. Hij moest echter Michel Surmont, die een diploma Bestuursrecht bezat, voor laten gaan. De gemeenteraadszitting van 22 september 1933 moet voor Sylvain bijzonder pijnlijk zijn geweest: Surmont kwam binnen en werd voorgesteld als de nieuwe stadssecretaris. Waarnemend secretaris Van Praet werd bedankt door de gemeenteraad en uitgeleide gedaan onder handgeklap van zij die hem in een geheime stemming hadden weggestemd²⁴. Op 1 januari 1940 wordt Sylvain benoemd tot "afdelingshoofd", een vorm van compensatie en erkenning was voor *"zijn ervaring en innige hoffelijkheid, [die] mensen altijd bevredigt"*²⁵, *"een harde werker die gedurende meer dan 12 jaar de sympathie wist te halen van éénieder waarmee hij in aanraking kwam"*²⁶. Op 17 mei 1940, zonder dat ze voorafgaand toelating van het schepencollege hadden gekregen, verlieten Sylvain en zijn vrouw hun betrekking om hun 17-jarige zoon Fernand te vergezellen naar Blois naar waar hij zich samen met zijn leeftijdsgenoten moest begeven om gemobiliseerd te worden. Het gezin kwam pas in september 1940 terug. Noch het stadsbestuur, noch dienstdoend gouverneur Bulckaert aanvaardden het begeleiden van hun zoon als een geldige reden voor hun afwezigheid. In afwachting van een gerechtelijke uitspraak, werd Sylvain in juni 1940 eerst afgezet en later geschorst voor onbepaalde duur. Ook zijn vrouw Julienne werd enkele maanden geschorst met verlies van wedde. Eind december 1940 liet gouverneur Bulckaert weten dat hij van oordeel was dat Sylvain ambtshalve moest worden ontslagen. In november 1940 had de correctionele rechtbank een vonnis in hun voordeel geveld en werd Sylvains ontslag ingetrokken. In de plaats kwam een schorsing van één jaar ingaande op de datum van hun vertrek, met als gevolg dat Sylvain en zijn vrouw al in mei 1941 hun werk op het stadhuis konden hervatten. Sylvain verving nog herhaaldelijk de stadssecretaris tijdens diens verlof, wat er op wijst dat de plooiën tussen hem en het stadsbestuur gladgestreken waren. In maart 1944 werd het gezin Van Praet verplicht geëvacueerd naar Gent waar ze als boventalligen in het stadsbestuur werden ingeschakeld. In oktober 1944 waren ze terug aan het werk in het Oostends stadhuis. Door de Besluitwet van 5 mei 1944 werden de sancties van ex-gouverneur Bulckaert vernietigd. Sylvain werd nu ook benoemd tot lid van de adviescommissie over het gedrag van het stadspersoneel tijdens de oorlog. Zijn houding tijdens de bezetting werd door het stadsbestuur omschreven als "onberispelijk". In 1948 werd hij aangesteld als jurylid steno- en dactylografie voor de wervingsexamens van de stad. In de naoorlogse jaren zal hij weer regelmatig de stadssecretaris vervangen. In januari 1951 werd Sylvain ernstig ziek ten gevolge van een hartkwaal²⁷ en deed een aanvraag om op pensioen te worden gesteld op 1 oktober. Hij ontving de titel van "ere-afdelingschef". Zijn vrouw Julienne Bourgoignie volgde hem op 1 april 1953. Sylvain overleed in Oostende op 3 juni 1978 en zijn vrouw twee jaar na hem.

De dagboekschrijver van *The occupation of Ostend by the Germans*²⁸

Het is hoogst waarschijnlijk uit veiligheidsoverwegingen dat de dagboekschrijver, laten we hem voorlopig X noemen, zoveel mogelijk autobiografische informatie heeft geweerd. Een dagboek bijhouden vol gevoelige gegevens i.v.m. de bezettende macht was strafbaar en had in het beste geval, de dagboekschrijver een paar jaar opsluiting in een Duitse gevangenis kunnen kosten. Oostende lag in het operatiegebied en werd uitgebouwd tot thuishaven voor de Duitse *Nordsee Flotille*. De stad was zo goed als volledig afgesloten van de rest van het land. Wie weet zou de bezettende overheid zijn notities niet als een vorm van "spionage" hebben beschouwd en daarop stond de doodstraf. Vandaar dat autobiografische verwijzingen zeldzaam zijn. Op een totaal van ca. 470 bladzijden typoscript vonden we amper een dertiental elementen die een licht werpen op de dagboekschrijver:

- In oktober 1914 was X van plan om samen met drie kameraden Oostende te ontvluchten.
- X woont nog thuis bij zijn ouders en het gezin is samengesteld uit vier personen.
- X werkt in een kantoor op het Oostendse stadhuis toen nog gelegen op het Wapenplein.
- X is een ex-burgerwachter en als de bezettende macht eind 1914 de ex-burgerwachters oproept voor controle maakt hij deel uit van de groep van wie de familienaam begint met een letter tussen N en Z.
- In 1917 was X tien dagen aan het bed gekluisterd met de mazelen.
- X gaat van kantoor naar huis via de Witte Nonnenstraat.
- X woont dicht bij de A. Pieterslaan. Bij een beschieting in 1918 is een granaat neergekomen in de buurt van zijn woning en ontploft in de meubelwinkel van de heer Jules Ouvry. Uit een publicitaire inlassing in de lokale pers, weten we dat die meubelzaak gevestigd was in de Rogierlaan 42-44.
- Bij bombardementen in 1918 gaat het gezin schuilen in de kelders onder de Sint-Jozefskerk. Hiervoor moet X "enkel de straat oversteken en om de hoek gaan".
- De tuin van het burgerlijk hospitaal bevindt zich op zo'n honderd meter van de woning v/ X.
- X houdt meestal s' avonds zijn dagboek bij op zijn zolderkamer.
- In het manuscript staat een man afgebeeld in het uniform van de Burgerwacht. Volgens Walter Thys is dit een zelfportret van X.
- In het manuscript komen een achttal passages in stenografie voor.
- Onder het typoscript staat de handtekening "S. Van Praet".

Als we nu de informatie i.v.m. Sylvain Van Praet toetsen aan die van X:

1. S. VP en X waren in Oostende tijdens WO1 en aan het werk in het stadhuis.
2. Antwerpenstraat 18, het ouderlijk adres²⁹ van Sylvain, beantwoordt perfect aan de beschrijving van X: niet ver van de A. Pieters- en Rogierlaan, op 100 meter van de tuin van het burgerlijk hospitaal³⁰, gelegen aan de overkant van de Sint-Jozefskerk.
3. De familienaam van X begint met een letter tussen N en Z.
4. Sylvain en X zijn onderlegd in stenografie. In zijn dagboek verwijst X trouwens naar lessen georganiseerd door het Van Nestegenootschap³¹.
5. De handtekening van Sylvain op documenten daterend van 1940 en later kende duidelijk een evolutie maar vertoont toch nog gelijkenis met die onder het typoscript.

Met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid, mogen we stellen dat SVP en X één en dezelfde persoon zijn.

Manuscript en typoscript

Walter Thys vergeleek het typoscript niet met het manuscript. We deden dit systematisch en stelden vast dat beide over het algemeen goed overeen komen. Enkel de bladzijden van het typoscript over de jaren 1914 en 1915 werden nagelezen (door wie?) en hier en daar werden met de hand verbeteringen of wijzigingen aangebracht. Als één of meerdere zinnen van het manuscript ontbreken in het typoscript, is dit over het algemeen te wijten aan verstrooidheid of slordigheid van de typist en kunnen we daaruit niet noodzakelijk conclusies trekken.

In enkele gevallen werd de tekst van het manuscript aangevuld, verduidelijkt of genuanceerd. Soms wordt een onleesbaar woord uit het manuscript gewoon weggelaten³². Een vraagteken in het manuscript waarmee de auteur wilde aangeven dat hij niet over de exacte gegevens beschikte, werd in het typoscript gewoon overgenomen. Idem voor enkele flagrante fouten³³. Al deze zaken wijzen er op dat kroniekschrijver en typist niet dezelfde persoon zijn. Zo niet had die tijdens het overtypen flagrante fouten of lacunes rechtgezet of aangevuld. Wat maten, gewichten en munten betreft, ontbreekt elke logica. Twee keer werd *meter* in het typoscript vervangen door *yard*, maar dan wel zonder omrekening. *Kilogram*, *ton*, *Fr. Marken* worden behouden. We vonden ook *yard* in het manuscript. Totaal onlogisch is bv. f°442 waar we lezen: "*Tegenwoordig kost een liter melk 1 BEF en betaalt men 1 shilling voor een ei*". De vele slordigheden, de met de hand aangebrachte verbeteringen, de doorstreepte woorden, ... wijzen er eerder op dat het typoscript niet bedoeld was voor onmiddellijke publicatie, laat staan om te koop worden aangeboden aan de Yale universiteit, zoals gesuggereerd in het artikel³⁴ van Walter Thys.

Het is onwaarschijnlijk dat de ontbrekende folio's van het typoscript in de universiteitsbibliotheek zelf zijn verloren gegaan. Dat moet al eerder gebeurd zijn.

Met het plaatsen van zijn handtekening onder het typoscript heeft SVP onzes inziens duidelijk willen maken dat hij wel degelijk de auteur is. Misschien heeft zijn echtgenote Julienne Bourgoignie, (steno?)-dactylo van beroep, de tekst getypt? Maar dan rijst de vraag waarom ze al die slordigheden heeft overgenomen en geen verduidelijkingen gevraagd aan Sylvain? Is het manuscript misschien ook van haar hand en gebaseerd op eerdere notities van Sylvain? Dat zou dan meteen een antwoord zijn op de bewering van Sylvains vroegere medewerkers die in het handschrift niet onmiddellijk dat van hun vroegere chef herkenden³⁵? De overeenkomst tussen het handschrift van het manuscript en dat van Julienne Bourgoignie uit een latere brief, is echter verre van overtuigend³⁶.

En dan zijn er nog de bedenkingen van Walter Thys.

Walter Thys vermeldt in zijn artikel dat de schrijver Karel Jonckheere, die Sylvain Van Praet persoonlijk heeft gekend op het stadssecretariaat, meende dat Sylvain het Engels onvoldoende machtig was om een volledig dagboek in het Engels te schrijven. Thys voegt er echter onmiddellijk aan toe dat "*men kan aanvoeren dat die twijfels precies de bevestiging zijn van de voortreffelijke manier waarop Van Praet zijn dagboek onder de bezetting en wellicht ook daarna [...] verborgen heeft weten te houden*". En misschien kunnen we nog een stapje verder gaan: heeft Van Praet niet bewust het Engels gebruikt als afleidingsmaneuver, om zich in te dekken voor het geval de Duitsers zijn dagboek zouden ontdekken en op zoek gaan naar de auteur. Zijn omgeving zou zo goed als zeker hebben verklaard dat hij hiervoor onvoldoende Engels kende.

Het feit dat hij met niemand over zijn dagboek heeft gesproken, ook niet met Karel Jonckheere, wijst ook op voorzichtigheid. Begin 1916 lezen we in zijn dagboek:

*"De laatste dagen werden verschillende inwoners door de Kommandantur lastiggevallen i.v.m. anti-Duitse liedjes, verhalen, enz., getypt en verspreid. Ik kan U verzekeren dat het voor mij ook eventjes warm werd. Er werden verschillende aanhoudingen verricht. Enkelen werden opgesloten en beboet. Als ze dit dagboek zouden vinden, zou het er voor mij niet al te best uitzien"*³⁷.

Walter Thys vermeldt nog dat oud-collega's gewag maakten van Sylvains buitengewone vrees voor de Duitsers tijdens de Tweede Wereldoorlog. Wijst het feit dat het gezin Van Praet in mei 1940 hals over kop naar Frankrijk vertrok niet op zijn vrees dat de Duitsers ondertussen op de hoogte waren van het bestaan van het dagboek en de auteur zouden opsporen? Of dacht hij terug aan oktober 1914, toen hij van plan was om met zijn kameraden te vluchten, te lang treuzelde en niet meer weg geraakte?

Om te besluiten

Het lijkt ons zo goed als zeker dat de stadsambtenaar Sylvain Van Praet de auteur is van het dagboek. Dat hij niet de maker is van het typoscript, is waarschijnlijk. Hoe zijn oorlogskroniek in Amerika is terechtgekomen blijft echter een mysterie. Zelfs de Yale universiteit tast hierover in het duister, toch opmerkelijk voor een instelling van dat kaliber. Een hint of een toevallige aanwijzing zou ons verder kunnen helpen.

1. Zie E. SMISSAERT, 'Bij wijze van introductie', in: De Plate, 1989, p. 58-59.
2. Gescande Oostendse Documenten, digitale krantencollectie van de Stadsbibliotheek van Oostende. De jaargangen 1923 en volgende van De Duinengalm gingen verloren.
3. Het is onduidelijk vanwaar die afleveringen komen. De Abraham-Catalogus van Belgische kranten en de catalogus van KBR vermelden geen bewaarde nummers van de jaargangen 1923 en 1924 van De Duinengalm.
4. De late, jaargangen 1989 tot 2003. De zestigste aflevering (De Plate, september 2003) betreft de gebeurtenissen van 13 april 1915. Waarom de publicatie plots is gestopt, werd niet meegedeeld.
5. Gustaaf Lefèvre was leraar aan het atheneum van Oostende. Zijn broer Louis (Lode) was actief binnen de plaatselijke activistische beweging geleid door Eugene Everaerts.
6. Reeks Oostendse historische publicaties, nummer 3 (1998) en ook digitaal te raadplegen op de website van de stad Oostende: https://www.oostende.be/file_uploads/13307.pdf
7. W. THYS, 'The occupation of Ostend by the Germans (14Th october 1914 - 17Th october 1918): een in Amerika bewaard onuitgegeven oorlogsdagboek', in: Handelingen XLVIII der Koninklijke Zuidnederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis, jaargang 1994, p. 207-230. Volgens Thys werd de voornaam van de Oostendse stadsbediende met -y geschreven. In Yale spelt men "Silvain" met -i.
8. W. THYS geeft volgende voorbeelden van zijn niet best Engels taalgebruik: to find spiritual ("geestig"), the particulars ("particulieren"), their meaning ("hun mening"), to grow still on hopeless ("stilaan alle hoop verliezen"). Daarnaast vonden we nog: flymachine ("flyingmachine"), strand ("beach"), this ("these") houses, pooring ("pouring"), the Ostend people dont ("doesn't") like, he saws ("saw"), nothing specials, it has been statet, ret weather ("rot weer"), enz. Een anglicist zou zeker nog meer voorbeelden vinden, ook i.v.m. syntaxis, enz. Zie W. THYS, The occupation, p. 225-227.
9. <http://search.library.yale.edu/catalog/614553>
10. Sylvain Van Praet was wel een tijd lang als stenograaf aanwezig op de vergaderingen van de gemeenteraad. Regelmatig was hij ook vervangend stadssecretaris.
11. Digitaal raadpleegbaar: <http://siagrius.be/siagrius/?cat=1053>
- 12.

Oorlogsjaar	Aantal schriftjes manuscript	Folio's typoscript	Bladzijden in de Nederlandse vertaling
1914	1 – 2	72	46
1915	2 - 6	160	102
1916	6 - 9	102	64
1917	9 – 11	69	42
1918	11 - 12	65	39
TOTAAL	12 + 2 bijlagen	468	293

Voor de jaren 1916 en 1917 ontbreken 20 folio's (12 november 1916 – 30 januari 1917) van het typoscript maar we konden de verdeling over de twee oorlogsjaren reconstrueren aan de hand van de markeringen in het manuscript. De jaren 1915 en 1916 zijn duidelijk het best vertegenwoordigd. De lengte wordt ook beïnvloed door het aantal opgenomen aangeplakte berichten ("placards") uitgaande van de Kommandantur of van het stadsbestuur. Op twee uitzonderingen na werden er voor 1918 geen meer opgenomen.

13. 'Een halve eeuw uitgaven van Westvlaamse oorlogsdagboeken uit de Eerste Wereldoorlog', in: Studia Historica Gandensia 26 (Gent, 1964), p. 1-23.
14. Bij deze categorie gaat het vooral over het relaas van krijgsverrichtingen wat niet belet dat hier en daar beperkte informatie te vinden is over het dagelijks leven. Wat Oostende betreft, verwijzen we naar de Herinneringen uit de Wereldoorlog van sergeant Henri Everaert (De Plate, 1981, p. 13). Er is ook het dagboek Als Adjutant durch Frankreich und Belgien (Berlin, 1915) van de Duitse militair Otto von Gottberg die in Hotel Majestic verbleef twee dagen voor het beschoten werd. De pro-Duitse Zweedse ontdekkingsreiziger Sven Hedin vergezelde als oorlogscorrespondent het Duitse invasieleger en maakte gedurende de eerste twee oorlogsmaanden zijn opmars door België en Frankrijk mee. Zijn relaas verscheen in 1915 in Leipzig met als titel Ein volk in Waffen en werd nog hetzelfde jaar in het Frans, Engels en Zweeds uitgegeven. Van 21 tot 26 oktober 1914 verbleef hij aan de Belgische kust waar hij in Oostende getuige was van beschieting van Hotel Majestic door Britse torpedoboten; zie J. ASPESLAGH, 'Een vergeten ooggetuige in Oostende', in: De Plate, 2014, p. 228-243.
15. Men zou nog een bijkomende categorie kunnen toevoegen, nl. de literaire oorlogsdagboeken zoals die van Virginie Loveling, Stijn Streuvels, Ernest Claes.
16. E. SMISSAERT, ibidem.
17. We geven een voorbeeld uit 1918 (typoscript, f° 436): "Vandaag 11 juni om 20.30 uur Duitse tijd, heeft het Duits afweergeschut pas geschoten nadat een geallieerd eskadron van meer dan een half dozijn vliegtuigen al twintig bommen en meer had afgeworpen in de buurt van de haven. Momenteel weet ik nog niet wat dit bombardement heeft aangericht." En hij vulde nadien ook niet meer aan. Eén zin echter, die alleen voorkomt in het typoscript (f° 306, met betrekking tot 1916), zou kunnen een allusie bevatten op de herstelbelastingen die Duitsland na de oorlog opgelegd kreeg: "Als het zo verder gaat, zal België na de oorlog geen industrie meer hebben, of wie weet, zal het herstel ervan bijzonder zwaar wegen op de schouders van de Duitsers".

18. In het deel over 1918 komen geen aangeplakte berichten meer voor, uitgezonderd op de fos 455 en 456 waar twee berichten van de Kommandantur in het Engels werden vertaald.
19. Oostende gedurende de Duitse bezetting – Ostende pendant l'occupation allemande. Drukkerij De Vriese, s.d., Torhoutsesteenweg 167, Oostende.
20. Stadsarchief, Personeelsdossier Sylvain Van Praet. Door de brand van het stadhuis in mei 1940, bevat het enkel stukken van na die datum. Dit geldt uiteraard ook voor het dossier van zijn echtgenote Julienne Bourgoignie.
21. Voornamelijk de jaargangen 1909, p. 141; 1912, p. 1084; 1920, p. 656; 1921, p. 1080; 1926, p. 54-55, 70 en 125; 1929, p. 38; 1933, p. 430, 433, 489 en 498; 1939, p. 869; 1940, p. 297, 367, 375, 619 en 807; 1941, p. 50 en 405; 1942, p. 347, 363, 374 en 445; 1944, p. 223; 1951, p. 654; 1952, p. 1149.
22. Voornamelijk Le Carillon 27 oktober 1920; 16 en 20 juli 1921; 5 juli en 9 augustus 1922; 3 februari 1923; 2 juli 1924; 13 oktober 1925; 23 september 1933; De Zeewacht 6 juni 1936; Echo d'Ostende 21 juli 1921; 9 oktober 1929; 20 september 1930; 23 augustus en 23 september 1933; Gazet van Oostende 11 augustus 1933; Le Littoral 12 en 19 augustus, 9 en 23 september 1933; Le Phare 16 en 23 augustus, 27 september 1933; Visserijblad 10 december 1939.
23. Geboorteakte 853. Vader: Victor Van Praet; moeder: Elisa Maes.
24. Le Littoral van 23 september 1933 schrijft: "Parions que, dans son for intérieur, [Van Praet] pensait que quelques voix eussent mieux fait son affaire que ce flot d'éloges posthumes du bourgmestre et les applau-dissements chaleureux du Conseil".
25. De Zeewacht 6 juni 1936.
26. Visserijblad 16 december 1939.
27. Stadsarchief, Personeelsdossier Julienne Bourgoignie, aanvraag verlof zonder wedde van 23.02.1951.
28. We verwijzen hoofdzakelijk naar het typoscript, folio's 63, 64 (1914); 164, 174 (1915); 244, 273 (1916); 348 (1917); 410, 414, 417, 431, 442 (1918).
29. Zijn vader Victor Van Praet overleed op 23 november 1919; rouwadres was Antwerpenstraat 18; zie De Zeewacht en L'Echo d'Ostende van 29 november 1919.
30. Vóór de bouw van het H. Serruysziekenhuis kwam de tuin van het Burgerlijk Hospitaal tot aan de Kaïrostraat.
31. F°212 Van Neste.
32. Voorbeeld: typist begrijpt good-station (f° 381) (goederenstation) niet en laat gewoon een blanco.
33. This houses are all plundered (f° 58); why shall we once assist at a real flight voor "when shall we" ... (f°80); Mr. Permon voor "Fermon" (een nochtans bekende Oostendenaar betrokken bij de liefdadigheid) (f° 198); les pommes de terre doivent être déclarées à la Minque communale voor "l'administration communale" (f°254); there where great quantities of copper voor "they know where are great quantities ..." (f°298); "peals" and "bassins", verbastering van het Franse woord "pelle (spade)" (f°351)?; magazines voor "shops, stores" (f°351); finished by the knud of a rifle voor "butt of the rifle (geweerkolf)" (f°352)? ; another list is also wanted auvills remaining in Ostend, de typist meent auvills te lezen en neemt gewoon over, duidelijk zonder het woord te begrijpen (f°371); the arches of the ay-wall voor "quai" (f° 384).
34. W. THYS, The occupation ..., p. 227, voetnoot 23.
35. Idem, p. 225, voetnoot 20.
36. In haar personeelsdossier, bewaard in het stadsarchief, steekt een korte brief van haar uit 1940 gericht aan het stadsbestuur. Er liggen zo'n twintig jaren tussen het manuscript en de brief. De brief is met inkt en met zorg geschreven terwijl het manuscript een kladdocument is geschreven met een anilinepotlood.
37. Typoscript f° 234, 5-8 januari 1916.

Bent u op zoek naar een professionele vertaalster of communicatie professional met een hart voor haar vak?

Passion Kommunikation

Sarah Zollmarsch (zaakvoerdster)
Toekomststraat 37
8450 Bredene
België

Vertalingen NL / FR / DE / EN – Duitse Copywriting & Editing – Communicatie – Webdesign – Project Management

Contact: 0489 788 214 // passionkommunikation@gmail.com

Stel je vraag

Mevrouw Carine Hubaille, gids bij het Provinciaal Domein van Chevetogne, Rue des Pîrchamps 1, 5590 Rochefort, stelt volgende vraag:

Ik ben op zoek naar informatie over de zeemeermin tentoongesteld in het 'Museum Stracké' bij het begin van de 20ste eeuw. We vonden dat één van de nakomelingen van ons provinciaal domeinkasteel, Gravin Maria de Villegas de Saint-Pierre, het Museum Stracké in 1904 bezocht en er de zeemeermin heeft gezien. Wij beschikken in ons 'Interpretatiecentrum' over een dergelijk gekunstelde zeemeermin (gemaakt van een baby Makaak-aap en de staart van een zeepaling). Mijn vraag is of iemand over verdere informatie beschikt betreffende de zeemeermin in het Stracké-museum. Van wat is ze gemaakt, vanwaar komt ze vandaan. Heeft iemand een idee waar ik terecht kan voor meer informatie hierover. Te bereiken op: carine.hubaille@province.namur.be

*Thuisverpleging
Jill*

Lauwereins Jill
0495 506886
Alle mutualiteiten

Volgens de aloude traditie worden de broodjes in de **Kapucijnenkerk** gewijd door Priester F. Sonnevile.

De Folkloregroep De Korre uit Blankenberge brengt de broodjes in optocht naar **het Stadmuseum Oostende**.

PROGRAMMA

- **10.00 uur** - wijding broodjes (Kapucijnenkerk)
- **10.30 uur** - De Korre biedt de broodjes aan in het Stadmuseum (De Plate) en trekt daarna het stadscentrum in
- **10.40 uur** - het Oostendse verhaal van de gewijde broden en de hondsdolheid door Doris Klausing
- **11.00 uur** - vissersliederen door Giedo Vanhoecke en Patrick Gyselen
- **12.00 uur** - einde

Met medewerking van
Kusterfgoed, De Plate, De Korre & Bakkerij Devriendt.
Ten voordele van de IBIS

Vlaanderen
verbeelding werkt

SINT- HUBRECHTS BROOD SIE!

**3 november 2019 om 10.00 uur
Kapucijnenkerk in Oostende**

**Leuren met Sint-Hubrechtsbrood:
een oud volksgebruik wordt weer in de
kijker gezet!**

Foto: Beeldbank Kusterfgoed, Stadsarchief Oostende

Op zondag 03 november werd een aloude traditie, zeg maar een oud vissersgebruik, van onder het stof der vergetelheid gehaald: "Het leuren met Sint-Hubrechtsbrood". Ooit ventte vissersvrouwen met de gewijde broodjes in de straten van Oostende die ze in hun manden en viskarren te koop aanboden. Al vanaf 7 uur 's morgens riepen ze iedereen uit bed met: 'Sint-Hubrechtsbrood sie'; wat in feite betekende Sint-Hubertusbrood, komt dat zien. Eind de jaren vijftig, net als zoveel oude volksgewoontes, verdwijnt ook dit gebruik. De herkomst van dit religieus gebruik vindt men bij de legende dat brood gewijd in naam van Sint-Hubertus en gegeten op diens feestdag, 3 november, men beschermd is tegen hondsdelheid. Voorliggend heb je de flyer met het programma van de 'Sint-Hubrechtsbrood-sie-wijding' die op zondag 03 november 2019 plaatsvond.

Purus Garnalen
Vlaamse grijze garnalen zonder bewaarmiddelen, gepeld en ongepeld

Taverne
De Zeegeuzen

Uit sympathie

Kapucijnenstraat 39
8400 Oostende

0496 / 93 73 09

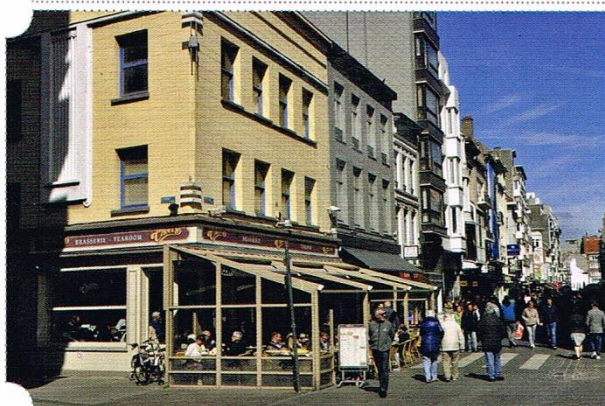
Boekhandel 'New Corman'

Uit sympathie

Witte nonnenstraat 38
8400 Oostende

059 / 70 27 24

welcome@cormanoostende.be

Brasserie Tea-Room

CHEERS

Adolf Buylstraat 53 8400 Oostende 059 51 32 32
Lekkere snacks - biertjes - wijntjes - koffie
vriendelijke bediening in gezellig interieur of op terras

elkde dag open

**MOOI
DRUKWERK
WERKT!**

Drukkerij : Brugsesteenweg 103 • 8420 De Haan - Wenduine
Op afspraak : Populierenlaan 76 • 8450 Bredene
Tel. 050 42 58 48 • info@drukdeleu.be • www.drukdeleu.be

FAMILIE-
VERENIGINGS-
PUBLICITEITS-
HANDELS-
DRUKWERK

CAFE Leopold

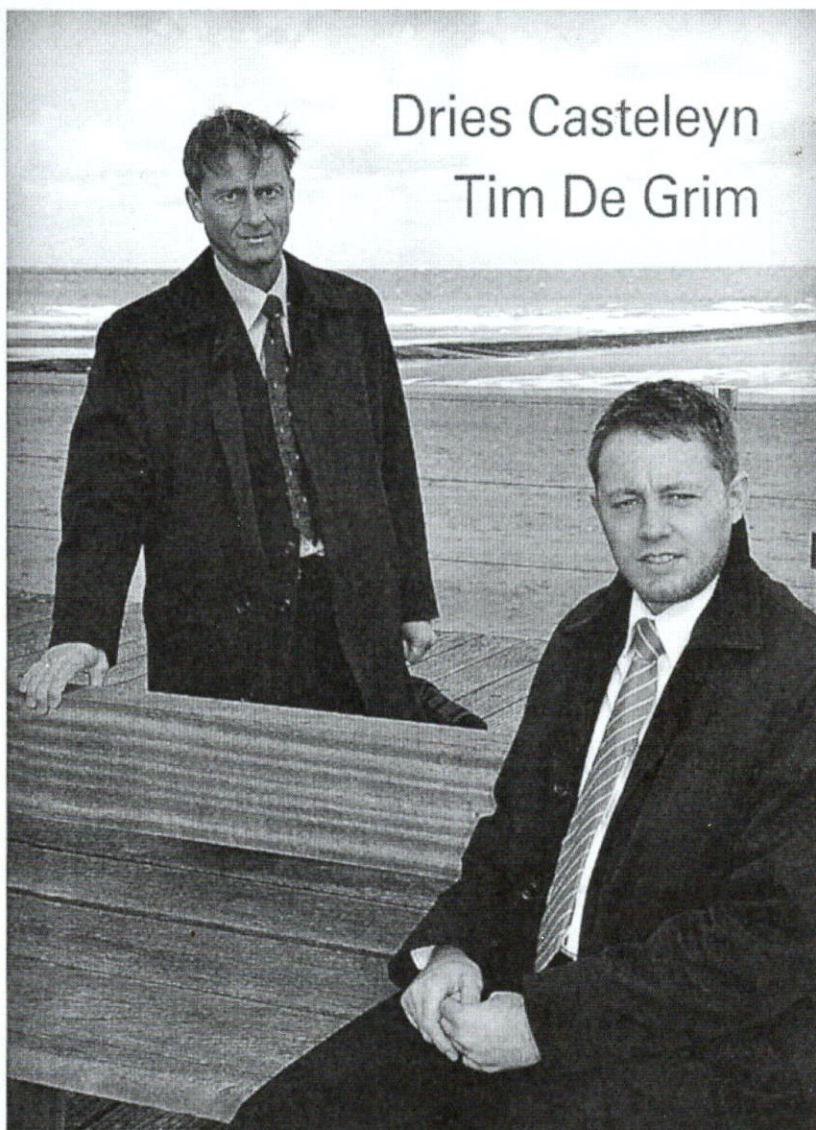
NIEUW - NOUVEAU - NEW

CAFÉ
OP DE ZEEDIJK

BAR
SUR LE FRONT DE MER

BAR
ON THE SEAFRONT

ALBERT 1 PROMENADE
8400 OOSTENDE
+32 (0)59 443 506

Dries Casteleyn
Tim De Grim

WINKEL

Torhoutsesteenweg 160 - 8400 OOSTENDE

FUNERARIUM

Torhoutsesteenweg 173 - 8400 OOSTENDE

T 059 44 80 84

www.uitvaart-oostende.be